

עמ"ת 64059/11/16 - מדינת ישראל נגד סי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ת 64059-11-16 מדינת ישראל נ' י (עציר)
תיק חיצוני: 330709/2016

בפני כבוד השופט אלון אינפלד
העוררת מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אסיף גיל
נגד המשיב סי י (עציר)
המשיב ע"י ב"כ עו"ד איתמר סיון (ס"צ)

החלטה

האישום וההליכים

1. לפני ערר המדינה על החלטת בית משפט השלום באשקלון (כב' השופטת ע' חולתא) מיום 27.11.16, בה דחה את בקשת המדינה למעצר עד תום ההליכים והורה על שחרורו של המשיב בתנאי "מעצר בית" בעמותת "חזרה לחיים".
2. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת חבלה מזוינת, לפיו דקר את אחיו, י, המתגורר עמו ב....., באמצעות סכין, וזאת בחלק התחתון של המותן.
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום ביקשה המדינה את מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים. בבקשתה, הצביעה המדינה על מסוכנותו של המשיב כעולה מהאירוע נשוא כתב האישום ומעברו הפלילי הכולל, בין השאר, עבירות אלימות חמורות ועבירות סמים בגינם נשפט בעבר למאסרים בפועל.
4. הדיונים לגופו של עניין נדחו מפעם לפעם, כאשר הסנגור מבקש דחיות כדי לאתר חלופת מעצר סבירה. זאת, תוך שהוא מצייין כי הוא מסכים לקיומן של ראיות לכאורה, אם כי יש לו לגביהן השגות.
5. בדיון שהתקיים ביום 8.8.16, בפני כב' השופט ח' נחמיאס, נטען כי המשיב חולה סרטן, וכי קיימים בבית החולים מסמכים המתייחסים לכך. בית המשפט נתן הוראה בדבר המצאת המסמכים הרפואיים לסנגור.
6. הדיון הענייני הראשון התקיים לפני כב' השופט כפכפי ביום 21.8.16. אף בדיון זה ציין הסנגור כי הוא מסכים לקיומן של ראיות לכאורה "טכנית", אך הוסיף כי "התיק לא כל כך פשוט". הסנגור פרט נקודות חוזק ונקודות חולשה שמצא בראיות, וביקש, גם על יסוד טיעון זה, להורות על תסקיר על מנת לבחון את החלופה במוסד "חזרה לחיים". המדינה התנגדה לאפשרות זו, הדגישה שאין המקרה מתאים לשיקום לפי

הלכת **סוטה**, ואף טענה כי הראיות טובות, תוך מתן הסבר מפורט לגביהן.

7. החלטת בית המשפט בדיון זה, ביום 21.8.16, אינה ברורה כל צרכה. בית המשפט ציין כי הסנגור מודה בקיומן של ראיות לכאורה, ותמצת במשפט אחד את ההשגות של הסנגור. אז אומר בית המשפט "אכן עולה כי קיימות ראיות לכאורה אולם נסיבות ביצוע העבירה והקשר של המשיב דורש בחינה מעמיקה, כך שיתכן ויוכח כי נסיבות ביצוע העבירה היו אחרות מהנטען". אז קובע בית המשפט כי "מכלול הנסיבות" מאפשר בחינת חלופה, למרות טיב העבירה, אם כי זו חייבת לקיים פיקוח ממשי. בית המשפט המשיך והורה על מתן תסקיר מעצר.

8. יאמר כי בית המשפט לא מציין אם בדק את הראיות בעצמו, לא התייחס לטענות המדינה כי הראיות טובות ולא פרט את ממצאיו ביחס לראיות. למעשה, בית המשפט לא פסק בצורה ברורה במחלוקת בין הצדדים לעניין הראיות. אם כי, ניתן להבין מהביטוי "שייתכן שיוכח כי נסיבות העבירה היו אחרות מהנטען" (משפט שהוא נכון תמיד), שבית המשפט התכוון לקבוע שקיימת חולשה בראיות.

9. רוב הדיונים הבאים התקיימו בפני כב' השופט א' דהאן. לאחר מתן תסקירים חלקיים, הורה בית המשפט לשירות המבחן להשלים את המלאכה. בשים לב לכך שהצעת הסנגור כוונה לשהיית המשיב במוסד "חזרה לחיים", שאינו מפוקח על ידי משרד הרווחה, לא נכון היה שירות המבחן להמליץ על המוסד כחלופה טיפולית. לפיכך, הורה כב' השופט דהאן לבחון החלופה כחלופה "רגילה". היינו, חלופה שמטרתה העיקרית פיקוח ולא שיקום. לאחר מתן תסקיר המעצר האחרון, ותוך כדי חקירת הערבים, הוברר כי יש לכב' השופט דהאן מניעה מטיפול בתיק, עקב היכרות כלשהי עם הערבים. לפיכך, הועבר המשך הדיון לכב' השופטת חולתא.

10. לאחר סיום חקירת הערבים בפני כב' השופטת חולתא, טענו הצדדים וניתנה ההחלטה. לצורך הדיון הניחה כב' השופטת חולתא שתי הנחות יסוד. השופטת הניחה כי המשיב חולה סרטן, ומכאן שיש עניין מיוחד לאתר חלופה נוכח מצבו הרפואי. השופטת הניחה גם, כמשתמע מהחלטתו של השופט כפכפי, שקיימת חולשה בראיות, מטעם זה הופנה המשיב למתן תסקירי המעצר ואף שיקול זה מטה הכף להעדפת חלופה.

11. בהחלטה, מפרט בית המשפט חלק מהנתונים שעולים מתסקיר המעצר, בהם עברו הפלילי של המשיב; הפער בין הדיווח שלו אודות אי שימוש בחומרים ממכרים, לעומת התרשמות שונה של קצינת המבחן; עמדתו הכעוסה של המתלונן, אשר הכניס המשיב לתוך ביתו כדי לסייע בשיקומו; גורמים אישיותיים שיש בהם כדי ללמד על נטייה לאלימות; הערכה בדבר קיומה של מסוכנות והעדר המלצה על חלופת המעצר. צוין עוד, כי אמנם שירות המבחן לא המליץ על החלופה כחלופה טיפולית, אולם השירות לא התייחס להוראת השופט דהאן, לבחון את החלופה כחלופה "רגילה".

12. בית המשפט מציין את התרשמותו החיובית מן הערבים. בית המשפט מצא כי מדובר בערבים המבינים את משמעות ההתחייבות שהם נוטלים על עצמם, הן לעניין המשיב, והן באופן כללי יותר, בניהול המוסד בו שוהים אנשים הסובלים מהתמכרויות ומבצעים עבירות. בית המשפט נתן דעתו גם לכך שלאחד הערבים יש עבר פלילי, משמעותי וקרוב יחסית. יחד עם זאת, סבר בית המשפט כי לתפקיד בו הוא פועל, כאיש צוות במוסד שיקומי, הוא הגיע דווקא מתוך עבר זה. בית המשפט התרשם כי הערבים מבינים את תפקידם וידווחו למשטרה על הפרה, ולו מתוך אחריות ליתר השוהים במקום.

13. סיכומו של דבר, קבע בית משפט השלום כי למרות הסיכון עליו עומדת המדינה, יש לקחת בחשבון גם את החולשה הראייתית ואת המצב הרפואי. בית המשפט העריך כי חלופת המעצר, שתבטא במעצר בית מלא, בפיקוח מתמיד של אחד משני הערבים, תתאים. זאת, תוך חיזוק תנאי השחרור בתנאים כספיים ממשיים, וקביעת חובה לעמוד בכללי המקום. לפיכך, הורה בית משפט השלום על השחרור כאמור, בכפוף לערבויות והפקדה בסך 3500 ₪.

הטיעונים בערר

14. המדינה בעררה הצביעה על כך שמדובר במי שמסוכנותו לכאורה גבוהה מאוד, נוכח טיב המעשה ועברו הפלילי. שחרור לחלופה, נוכח עבירה של דקירה בסכין, הינו חריג, ושחרור בניגוד להמלצת שירות המבחן הוא חריג גם כן, ואין הצדקה עניינית להורות על חלופה כחריג שבחריגים.

15. המדינה הדגישה עוד, שלא הובאה כל ראייה כי מדובר בחולה סרטן, ונטען כי עולה מהתסקיר שנכותו של העורר נובעת מאלימות שהופעלה כלפיו לפני שנים. לעומת העדר הראיות לעניין המחלה, לשיטת המדינה, הראיות לכאורה לעניין העבירה עצמה טובות בהחלט, ואין מצדיקות נקיטה בחלופה.

16. המדינה קבלה גם על נקיטה בחלופה, אשר אינה מוגדרת כחלופה טיפולית עבור המשיב, אלא כחלופה "רגילה". אולם, אין מדובר בערבים אשר יהיו מרוכזים במשימת הפיקוח, שכן בפועל מדובר במקום המתיימר לשקם, כאשר הקשב של המטפלים יהיה נתון לכל השהים במקום, 12 במספר. זאת, כאשר אין מדובר במוסד טיפולי מוכר. כן הביעה המדינה תמיהה על אישור של אחד הערבים, אשר לו הרשעות רבות מאוד בעברו, ואשר לכאורה אינו ראוי לשמש כמפקח.

17. יצוין כי, בפתח הדיון בערר, ביקשתי מהצדדים לפרט עמדתם לעניין הראיות, שכן אין החלטה ברורה של בית משפט השלום בעניין זה, וההחלטה על השחרור לכאורה נשענת על ההנחה כי הראיות חלשות. הצדדים טענו, כאשר הסנגור מדגיש חולשות משמעותיות לטעמו, אף כי הוא מודה כי קיימות ראיות לכאורה באופן פורמאלי. המדינה טענה כי, למרות קשיים מסוימים, יש לראות הראיות כאיתנות, המספיקות בהחלט לצורך מעצר עד תום ההליכים.

18. ליתר טענות המדינה בערר, השיב הסנגור כי אין לייחס משקל לעמדה השלילית של שירות המבחן, באשר עמדה זו נובעת ממדיניות כללית, שלא להמליץ על מוסדות טיפוליים הפועלים ללא רישיון. לעומת זאת, הסנגור סבור שיש ליתן משקל להתרשמות החיובית של בית המשפט מן הערבים, מה גם שעברו של הערב בעל העבר, אינו מכביד כטענת המדינה, בהיות עיקרה עבר ישן. הסנגור הזכיר כי, מבחינת בית המשפט, אין מדובר בחלופה טיפולית, אלא חלופה רגילה. מה גם, שאין למשיב חלופה אחרת להציע, ואין מנוס מקבלת החלופה המוצעת, נוכח החולשה בראיות, אף אם יש בה פגמים מסוימים.

ראיות לכאורה

משמעות החלטת בית משפט השלום

19. יאמר שלא ירדתי לטוף דעתו של בית משפט השלום בעניין זה. בית המשפט, בדיון שהתקיים ביום 21.8.16, אזכר טיעוני צד אחד, לא התייחס לטענות הצד השני, לא פרט הראיות כפי שהוא הבין אותן לאחר עיון בהן, ולא הכריע במחלוקת בין הצדדים בהחלטה מפורטת ומנומקת, כמקובל. בית המשפט פשוט קבע קביעה, מעורפלת משהו, שאמנם אין מחלוקת על ראיות לכאורה אך "הקשר של המשיב דורש בחינה מעמיקה, כך שיתכן ויוכח כי נסיבות ביצוע העבירה היו אחרות מהנטען". לשופטים שבאו לאחר הדיון הזה, שהתקיים בפגרה, לא הייתה ברירה, אלא לפרש הדברים כהכרעה שיפוטית בדבר קיומה של חולשה בראיות, המחייבת לקבל גם חלופה שאינה הולמת את מידת המסוכנות.

20. דומה כי, נוכח הסכמת הסנגור "טכנית" לקיומן של ראיות לכאורה - ראה עצמו בית המשפט פטור מהכרעה במחלוקת בדבר חולשתן - ובכך שגה. המדובר בהחלטה על מעצר עד תום הליכים של אדם שהוא עדיין בחזקת חף מפשע, או להורות על שחרורו של אדם שנטען כי דקר אדם. החלטה גורלית זו תלויה בראש ובראשונה בקביעה שיפוטית ברורה - אודות איכות הראיות לכאורה. בין הצדדים נתגלעה מחלוקת, לא בעניין צדדי, אלא בשאלה מרכזית, שיש לה השלכה דרמטית על התוצאה, וצריך היה להכריע בה. על החלטה בעניין כזה להיות ברורה וחד משמעית, במיוחד כאשר צפויים דיוני המשך בפני שופטים אחרים. החלטת בית המשפט במקרה זה, שאינה חדה, אך משתמע ממנה כי אימץ את טענות הסנגור ללא בדיקה, עלולה הייתה להביא, וכמעט שהביאה, לשחרורו של אדם מסוכן מן המעצר, ללא דיון ראוי וללא נימוק מספיק.

21. בלית ברירה - משלא נעשתה המלאכה בערכאת הדיון - תעשה בערכאת הערר.

הראיות - פירוט

22. הראיה העיקרית מטבע הדברים היא **אמרות הנפגע י**.

23. הנפגע לא פנה למשטרה בעצמו, ולפי **דו"חות הפעולה של השוטרים אורי וקובי**, הגיעה המשטרה אליו, לאחר שפונה למד"א, עם דקירה בישבנו. המתלונן לא שיתף פעולה עם השוטרים שפנו אליו, וסירב להשיב לשאלותיהם על נסיבות האירוע.

24. **הודעתו הראשונה של המתלונן** היא מיום 31.7.16, בה שיתף פעולה חלקית. המתלונן מספר כי המשיב בשכרותו דקר אותו בסכין קטנה, ללא סיבה ברורה. זאת, בנוכחות חברה בשם נ שהייתה בדירה, בה הוא מתגורר יחד עם אחיו. הוא סיפר כי הגיע הביתה והבית היה באי סדר. המתלונן דרש הסבר מאחיו לעניין זה, ואז אחיו דקר אותו והוא ברח. המתלונן הסביר עוד, כי הגשת תלונה במשטרה אינה מקובלת "אצלנו", והוא אף ניסה להמעיט במשמעות המעשה של אחיו, תוך אמירה כי מדובר בסכין קפיצית קטנה. לדבריו, הוא התקשר לחבר, אשר לקח אותו למד"א.

25. **הודעתו השנייה של המתלונן**, שניתנה מעט מאוחר יותר באותו ערב, כוללת פרטים נוספים. הוא סיפר כי הבלגן בבית התבטא בין השאר בכך שלמשיב היו כתמי דם על החזה והיו גם כתמי דם על הרצפה. המשיב עצמו נראה חבול בפיו. בבית היו פריטים שבורים, לרבות רהיטים. לדבריו, שכן שנכח במקום אמר לו לא להיכנס לבית, שכן אחיו כעוס. המתלונן מספר כי נכנס בכל זאת, וניגש לקחת כוס מים, ואז אחיו דקר אותו

בסכין מטבח. זאת, לאחר שבא אליו עם דרישות כספיות. לדבריו, נ, חברה שהייתה במקום, ניסתה לתפוס את המשיב ולמנוע את האלימות שלו. המתלונן הסביר כי בהודעתו הראשונה מסר גרסה המקלה על אחיו, משום שלא רצה לסבך אותו.

26. בתיק יש **תמונות** של המתלונן, בהן ניתן לראות סימן הדקירה. יש גם עדות של **איש מד"א** אשר טיפל בו. כן העיד חבר אשר הסיע אותו למד"א בשם **א**. גם א ראה פצע הדקירה, טען שלא נאמר לו מי דקר, אם כי רמז שסופר לו, אך הוא אינו רוצה לדבר. חבר נוסף בשם **א**, אשר לפי א גם כן סייע בפינוי, הביע חוסר רצון קיצוני לסייע בחקירה (ראו מזכר של **רפ"ק יוסי** בעקבות שיחה עמו).

27. לעניין הבלגן בדירה, הרי שזה תועד גם **במזכרי שוטרים** וכן **תמונות מהזירה**. יאמר כי דו"חות השוטרים מתארים גם **דם על גופו של המשיב**, אשר היה תחת השפעה ניכרת של **אלכוהול** בעת מעצרו.

28. **נ נחקרה** וטענה שלא ראתה את האלימות. היא אישרה כי אכן הייתה בדירה וכי היה דם בכמה מקומות, שכן המשיב דימם "מהגוף". היא גם מאשרת כי המשיב הוא אשר עשה ה"בלגן" בבית, משום שהיה "שתוי". נ מאשרת גם שהאחים "רבו", "צעקות ומריבה". אך היא לא הוסיפה דבר מעבר לכך, לא את תוכן המריבה ולא במה המריבה באה לידי ביטוי פיזית. זאת, למרות שנ מודה כי הייתה בדירה באותה עת. היא גם הכחישה הטענה כי אחזה במשיב, וכך אפשרה למתלונן לברוח.

29. יאמר כי **בעימות שנערך בין המתלונן לבין נ**, הטיחו השניים זה בזו את גרסאותיהם, ונ המשיכה להכחיש את הטענה כי הייתה עדה למעשיו של המשיב כלפי המתלונן. עם זאת, נ לא נתנה כל גרסה אחרת, ורק אמרה "אני לא ראיתי". נ חזרה ואמרה כי ס המשיב הוא אשר עשה בלגן בבית, בשכרותו. נ סיימה את העימות בהצהרה "אני אוהבת את ס".

30. עוד העיד במשטרה **אח שלישי** של המתלונן והמשיב, **בשם מ**. מ סיפר כי המתלונן התקשר אליו וספר כי המשיב דקר אותו. לדבריו, כל שיחותיו מוקלטות ולפיכך מסר ההקלטה לחוקר. לדבריו, אמנם המתלונן השתמש בשם "ס" ולא פרט מעבר לכך את זהות הדוקר. אולם, מכיוון שמדובר באחיהם המשותף, בוודאי שלא התכוון לאדם אחר. האח מ לא ידע פרטים נוספים על האירוע או על הרקע.

31. **ההקלטה** שנמסרה לחוקר תומללה על ידי המשטרה. עולה, כי המתלונן פונה לאחיו מ במצוקה, מתנשף, בוכה ומספר כי "ס שם לי סכין" וכן "ס דקר אותי". כן סיפר כי "הוא מסטול מת". מ אומר לו להתקשר למד"א.

32. **המשיב בחקירתו הראשונה**, שנגבתה באותו ערב, סיפר עם מי הוא מתגורר בבית, ומדוע אביו לא נמצא בימים אלה בבית (הסבר המשתלב גם עם דברי המתלונן). כן טען כי הוא חי מקצבת נכות, בגין מחלות "סרטן כבד, בעיות, עצמות". כאשר נשאל מה קרה בינו לבין אחיו, טען שאינו זוכר משום שיש לו בעיות בזיכרון. כאשר נשאל "האם רבת עם י" בחר לשמור על זכות השתיקה. לאחר מכן זכר על מה דיבר אחיו, ענה בצורה מתחמקת מעט על השאלות לגבי הבלגן בבית, אך הבהיר כי הדם בדירה היה שלו, משום שנפל ונפגע בפה. הוא קרא למתלונן "מלשין", אך כאשר נשאל שוב ממה נפצע, שמר שוב על זכות השתיקה. כך גם בהמשך, כאשר נשאל על הסכין, ועל יתר הראיות בתיק (החל משורה 34). אם כי, גם בשלב זה אמר שוב כי אחיו "מלשין" (שורה 75) ואף טען שאין עמו סכסוך (שורה 85). כן אישר כי שתה אלכוהול, אך טען

כי שתה רק בירה או שתיים (שורה 101).

33. המשיב שמר על זכות השתיקה גם **בעימות** שנערך בינו לבין אחיו, למרות שאחיו הטיח בו כי הוא אשר דקר אותו.

34. **הודעתו השנייה של המשיב** נגבתה כעבור יומיים, בה שמר על זכות השתיקה לכל אורך החקירה, למעט אמירות בודדות. בהן, אמירה אחת בתגובה לדברי השוטר לפיהם האח מספר שהוא דקר (שורה 50) "יכול להגיד מה שהוא רוצה, אם אני לא זוכר איך אני יגיד מה קרה.. הייתי שתוי יש לי בעיה כאשר אני שותה אלכוהול". אמירה נוספת הייתה כי הדם שנראה בבית כנראה הגיע בשל דימום שלו מן האף (שורה 59) ואמירה כי אין בינו לבין המתלונן סכסוך (שורה 82).

הראיות - דיון

35. בטיעונו לעניין הראיות, **טען הסנגור כי יש כמה תמיהות וחולשות במסכת זו**. הוא הצביע על כך שהמתלונן תחילה לא רצה להתלונן, ואז התבלבל בשמות של החברים, אשר ראו אותו לפני האירוע או אחריו. כן הצביע על כך שנ מכחישה את גרסת המתלונן. הסנגור קבל על כך שלא נעשתה בדיקה מעמיקה יותר בזירה. שכן, נמצא לכאורה דם במקום, אך לא נבדק למי הוא שייך, אף הסכין אשר נטען כי שימשה לדקירה, לא נבדקה במעבדה. הסנגור טען גם שיש לייחס משקל מועט יחסית לבחירת המשיב לשתוק בחקירתו, שכן היה תחת השפעת אלכוהול ולא במצב להיחקר. הסנגור, למעשה, מעלה במשתמע חשד כי נסיבות האירוע לא היו כפי שטוענת המדינה, בין משום שלא ברור מי הוא הדוקר, ובין משום שאפשר שקדמה לדקירה קטטה הדדית עם אלימות של המתלונן.

36. לאחר עיון בראיות **לא מצאתי ממש בטענות הסנגור לפיהן יש חולשה ממשית בראיות**. ככל שבית משפט השלום בהחלטתו מיום 21.8.16 התכוון לקבוע שיש בהן חולשה, הרי שהוא שגה בכך.

37. על פני הדברים, ישנן מספר נסיבות שיש בהן כדי לחזק את תלונת המתלונן נגד המשיב. ראשית, כעולה מהחקירה, המתלונן כלל לא רצה להתלונן. הוא פנה לקבל טיפול רפואי, משום שלא הייתה לו ברירה. המשטרה הגיעה אליו למד"א, והוא לא רצה לומר דבר. רק לאחר שכנוע, מסר את גרסתו, המפלילה את המשיב. גרסתו הראשונה גם ממעט במעשי המשיב ובגודל הסכין, יחסית לגרסה העיקרית, המופיעה בהודעה השנייה.

38. שיחת הטלפון של המתלונן לאח השלישי חשובה ביותר. שכן, בשלב זה ניתנת גרסת המתלונן מתוך כאבו, כאשר הוא זועק לעזרה ממש, באמירה ברורה של נפגע, כחלק מן המעשים עצמם (*res gestae*). זאת, הרבה לפני שפנו אליו השוטרים במד"א, ובטרם סירב לדבר עמם. בשים לב לכאבו זה, הבלבול המסוים של המתלונן, בשלב מסוים של הודעתו, בין שמות חבריו שאותם ראה באותו ערב, כמעט אינה משמעותית.

39. אמנם, העדה נ מכחישה את גרסתו של המתלונן. אולם, גרסתה תמוהה על פניה. זאת, באשר היא מאשרת כי הייתה בדירה ושמעה מריבה בין המתלונן לבין המשיב, אך לא שמעה על מה המריבה. נוכח קושי זה לשמוע התוכן, קשה לייחס משקל אפריורי לגרסתה לפיה לא ראתה דבר, לכיוון זה או אחר, למרות

נוכחותה. קשה להניח שיהיה בעדות מסוג זה משקל מספיק כדי לשלול גרסת המתלונן. זאת, במיוחד בשים לב לכך שהמתלונן אכן נדקר על ידי מישהו באותו ערב, כעולה מהתמונות, ונ מודה כי הוא רב עם המשיב.

40. אין ממש בטענות הסנגור לגבי העדר בדיקה מספקת של הזירה. שכן, המתלונן, המשיב ונ מעידים כולם כי הדם שנראה ברחבי הבית הוא דמו של המשיב. בהעדר מחלוקת, אין טעם בבדיקה. אמנם, ניתן היה תיאורטית לבדוק את הסכין שנטען ששמשה למעשה. אולם, ניתן לשער כי יהיה הסבר מזכה ומפליל, לכל DNA שימצא על סכין זה, כך שלא היה בבדיקה כזו כדי להכריע.

41. שתיתקו הסלקטיבית של המשיב מחזקת גם כן את הראיות נגדו. טענותיו של הסנגור כי שגתה המשטרה שגבתה הודעה ממנו באותו ערב, בהיותו שיכור (אף כי לפי רישום השעות חלפו מספר שעות מהאירוע) אולי תשכנע בתיק העיקרי, אך נוכח התוכן הסלקטיבי של השתיקה, לצורך שלב זה, אין ממש בטענה. מעבר לכך, שאין בטענת הסנגור כדי להסביר את ההחלטה של המשיב לשתוק גם בהודעתו השנייה, יומיים לאחר מעצרו, כאשר מן הסתם כבר נתפקח. עוד יאמר כי, בהודעות אלה, ישנם רמזים המתקרבים להיות ראשית הודיה. כך לדוגמא, עצם השימוש בביטוי "מלשין" כלפי המתלונן, במקום הביטוי "שקרן", יצריך הסבר לא פשוט מצד המשיב בחקירתו הנגדית.

42. צודקת המדינה בטענתה כי, עם כל הכבוד לתזה לפיה אולי הייתה אלימות חדדית בין השניים (נוכח מצב פניו של המשיב והדם על הרצפה), מן הראוי היה שמי מהנוכחים לפחות יטען זאת. אולם, גם המתלונן, גם המשיב וגם נ טוענים כי זהו דמו של המשיב, ואין מי שטוען כי הדימום נגרם מאלימות של המתלונן. לפיכך, לעת הזו, זוהי טענה תיאורטית, שאין בה כדי לכרסם במשקל הראיות.

43. **סיכומו של דבר - הראיות טובות, טובות בהחלט.** הלכת "מקבילית הכוחות" אינה נדרשת כאן, ואין בעוצמת הראיות כדי להוות נימוק להעדפת חלופה, נהפוך הוא.

עילת המעצר

מסוכנות וחלופה

44. המדובר במי שלכאורה דקר את אחיו, ללא סיבה נראית לעין. עבירה כזו מלמדת על מסוכנות רבה, ואינה מאפשרת חלופה אלא לאחר בחינה זהירה. חזקת מסוכנות זו מתחזקת בשים לב לאינדיקציות כי הדבר נעשה על רקע שימוש באלכוהול, דבר המקשה עוד על האפשרות להורות על חלופת מעצר. חיזוק שני ומשמעותי לחזקת המסוכנות, מוכח היטב מתוך העבר הפלילי של המשיב. עבר, הכולל הרשעה בעבירת ניסיון שוד משנת 2013, בגינה נדון ל - 15 חודשי מאסר (כולל הפעלת תנאי); עבירות סמים לצריכה עצמית, איומים והפרעה לשוטר משנת 2012; עבירות חבלה חמורה ופציעה משנת 2011 בגינה נדון ל- 9 חודשי מאסר; וכן עבירות ישנות יותר בתחום הסמים, לצריכה עצמית ושלא לצריכה עצמית. לכאורה, תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בן 10 חודשים לכל עבירת אלימות שהיא פשע.

45. יש לציין כי בית המשפט שדן בתיקו הקודם, משנת 2013, ציין שהוא מקל בעונשו, בשל מצבו הרפואי. זאת, לאחר שהמשיב ניסה בשעות הלילה, לשדוד מרכז חסד, אשר ממנו הוא עצמו היה מקבל אוכל חם במשך

היום. עולה מהחומר כי עבירת האלימות החמורה הקודמת, משנת 2011, שעניינה תקיפה חמורה, נעשתה על רקע חוב. אם כן, נסיבות מגוונות יכולות להביא להתנהגות אלימה מצד העורר.

46. על רקע הנסיבות האמורות, הראיות הטובות והעילה החזקה, לא היה מקום כלל לבקש תסקיר מעצר, שכן עוצמת המסוכנות, כעולה מהאירוע דנן, על רקע העבר הפלילי, אינה מאפשרת להפקיד את בטחון הציבור בידי כל חלופה. שכן, מתברר מתוך החומר עצמו כי העורר מסוכן. הן מחמת אופיו האלים, הן כאשר יש לו סכסוך כגון חוב כספי, הן משום השימוש באלכוהול, והן משום שאין בלבו רחמים והוא מסוגל לשדוד גם את מי שמיטיב עמו, כעולה מגזר הדין הקודם (הדבר העולה גם מדברי המתלונן דנן לשירות המבחן, לפיהם הוא הכניס את אחיו, המשיב שהיה חסר בית, לביתו, וזה גמל לו בדקירה).

47. עתה, משניתנו מספר תסקירי מעצר, ושירות המבחן הוסיף וציין בכמה הזדמנויות, שאין הוא ממליץ על כל חלופה, בוודאי שלא היה מקום לסטות מהמלצה זו. זאת, במיוחד כאשר מהתסקיר עולים נתונים נוספים לגבי המסוכנות. עולה, כי המשיב ריצה עונשי מאסר כבר בארץ מוצאו. דבר, המוסיף לתמונה העולה מהתנהגותו השלילית לאחר עלייתו לישראל. שירות המבחן מתרשם כי מדובר באדם הסובל מהתמכרויות, כי המשיב אינו כן עם שירות המבחן, כי הוא אימפולסיבי ואלים, ומשליך את האחריות להתנהגותו על אחרים. תכונות בעייתיות, המחזקות עד מאוד את הערכת המסוכנות.

48. כן נאמר בתסקירים כי המשיב אינו מתאים לטיפול בשלב זה של חייו, ואין הוא מסוגל להתמיד במסגרת טיפולית. דבר, המקשה עוד על האפשרות להשליך יהבנו על חלופה כלשהי, ואפילו חלופה טיפולית.

49. נוכח כל המפורט לעיל, אין מקום להורות על כל חלופה בעניינו של המשיב. המשיב אדם מסוכן, אשר יסכן את הנוכחים בכל חלופה בה ימצא. אכן, לעיתים גם אדם מסוכן יכול להשתלב בחלופה טיפולית, מתוך הנחה כי חלופה טיפולית לעצמה, בשל אופייה ובזכות טיבם של המדריכים, מפחיתה מסוכנות. זאת, למרות הסיכון המוגבר לאוכלוסייה המוחלשת, הנמצאת במקום כזה מטבע הדברים. אולם, במקרה זה, כאשר שירות המבחן מעריך כי המשיב עצמו כלל אינו בשל לטיפול, אין משמעות להיות המקום מסגרת טיפולית או אחרת.

מחלה?

50. בית המשפט, בהחלטה האחרונה, הניח כי המשיב חולה סרטן, ונתן לעניין זה משקל בקבלת החלופה. אולם, למרות הצו שנתן השופט נחמיאס, לא הציג הסנגור כל תעודה רפואית, וכל שכן שלא חוות דעת מומחה רפואית, המלמדת על קושי מיוחד של המשיב במעצר מאחורי סורג ובריח. למעשה, האינדיקציות היחידות שאני מצאתי למחלת הנאשם, הם דברים שהוא עצמו אמר לשירות המבחן או לשופטי המעצרים, וכן דברים שנכתבו בגזר הדין האחרון, בו נגזר עליו מאסר בן 15 חודש. שם טען כי הוא חולה סרטן, אך בית המשפט התייחס למסמכים אשר לימדו כי באותה תקופה הוא "סובל ממחלות רבות, כולל הפטיטיס B ו-C". לא ראיתי מסמך עדכני בעניין זה, אשר ניתן היה להציג למדינה ולבקש תגובתה, באמצעות מומחים מטעמה, ולו בעזרת אנשי הרפואה בשב"ס.

51. לפיכך, המשקל של מצבו הרפואי של המשיב, הבלתי מוכח, אינו יכול להכריע את הכף, וטעה בית המשפט

שהתחשב בשיקול זה, ללא בסיס ראייתי מספיק. אף אם יש ברקע טענה כלשהי בדבר מחלה כלשהי, בעבר או בהווה, שגה בית המשפט שנתן לדבר משקל, מבלי להסביר את משמעות המחלה לעניין המעצר. כדי להתחשב במחלה, יש להבהיר ולנמק מדוע הדבר משפיע על שיקולי המעצר, כגון אם המחלה מפחיתה מסוכנות פיזית, אם נוצר סיכון רפואי בשהייה במעצר, או שקיים קושי אנושי חריג עבור החולה, בעצם השהייה בבית העצורים. במקרים בהם עילת המעצר מובהקת ביותר, כמו במקרה זה, יש להבהיר היטב, על יסוד ראייתי מוצק, מדוע השיקול הקונקרטי, הנובע מן המחלה, הוא כה משמעותי, עד כי הוא מכריע את עילת המעצר. לא די בעצם קיומה של מחלה, כדי להוות נימוק מספיק לעצמו לשחרור, ויהיה למחלה שם מהלך אימים ככל שיהיה.

מסקנה והערה

52. די בכל האמור כדי לקבל את הערר ולהורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

53. יאמר כי שאלה נכבדה היא אם ראוי בכלל להורות על חלופה במוסד טיפולי אשר אינו מורשה, בניגוד להמלצה, על יסוד התרשמות חיובית של בית המשפט. זאת, בין כחלופה טיפולית אף ללא המלצה, ובין כ"חלופה רגילה", עם היבטים חינוכיים ושיקומיים, של ערבים טובים ותמי לב, המבקשים לשקם בדרך מיוחדת משלהם, טיפולית, דתית או אחרת. מטבע הדברים, יהיו במקומות כאלה לעיתים גם ערבים עם עבר פלילי, ויש מקום לדון אימתי ראוי לקבל זאת, ואם יש מקרים בהם ניתן להורות על חלופה בפיקוח ערב כזה, ללא פיקוח ממשלתי על המוסד, ובניגוד לעמדת שירות המבחן. יש להניח שקשה יהיה לשכנע שראוי לעשות כן בכל מקרה. אולם, שאלות נכבדות אלה יישארו בבחינת "צריך עיון" ויידונו לעת מצוא, בהקשר לאדם שמסוכנותו נמוכה הרבה יותר, או שהראיות לגביו אכן חלשות. שכן, ללא קשר לחלופה המוצעת היום, המשיב דנן, אשר מסכן כל אדם לרבות קרוביו ומיטיביו, עלול לסכן גם כל מפקח בכל חלופה, לרבות את האנשים הטובים ממוסד "חזרה לחיים".

54. המשיב אינו מתאים לכל חלופת מעצר מחמת מסוכנותו לכל אדם, לרבות כל ערב. מאותו טעם עצמו, המשיב גם אינו מתאים לקביעת מנגנון של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

55. נוכח כל האמור, הערר מתקבל. המשיב יעצר עד תום ההליכים.

עותק ההחלטה יועבר לשירות המבחן.

מזכירות בית משפט השלום תעביר ההחלטה לעיון כל השופטים שטיפלו בתיק זה.

ניתנה היום, ה' כסלו תשע"ז, 05 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.